Правно-исторически факултет
2700 Благоевград, пл.„Георги Измирлиев – Македончето“
тел./факс: 073/88 66 17; https://law.swu.bg e-mail: admin@law.swu.bg

КОНСПЕКТ

по учебната дисциплина

„Наказателнопроцесуално право“

(Специалност „Национална сигурност“, ОКС „бакалавър“)

1. Предмет, задачи и методологическа основа на науката за наказателния процес в Република България. Източници на наказателнопроцесуалното право. Действие и тълкуване на наказателнопроцесуалните норми
2. Същност и структура на наказателното производство в Република България: фази, стадии, етапи. Наказателнопроцесуални функции
3. Система и обща характеристика на принципите (основните начала) на наказателния процес. Централно място на съдебното производство
4. Независимост на органите на наказателното производство. Назначаемост на съдии, прокурори и разследващи органи. Участие на съдебни заседатели в състава на съда
5. Равенство на гражданите в наказателното производство. Състезателност. Равни права на страните
6. Разкриване на обективната истина. Официално начало. Оценка на доказателствения материал и вземане на решения по вътрешно убеждение
7. Осигуряване на гражданите на право на защита в наказателния процес. Процесуални гаранции на правото на защита
8. Публичност на съдебните заседания. Принцип на непосредственост. Устно извършване на наказателното производство
9. Разглеждане и решаване на делата в разумен срок
10. Понятията "участници", "субекти", "страни" в наказателнопроцесуалните отношения. Съдът – главен субект на наказателния процес. Състав на съда. Актове на съда. Подсъдност на наказателните дела
11. Прокурор. Разследващи органи
12. Обвиняем. Мерки за неотклонение и други мерки за процесуална принуда
13. Пострадал. Мерки за защита на пострадалия
14. Частен обвинител. Частен тъжител
15. Граждански ищец. Граждански ответник
16. Заинтересовано юридическо лице. Трето лице, чието имущество подлежи на отнемане при условията на чл. 53 от НК

17. Защитник. Повереник. Особен представител
18. Други участници в наказателнопроцесуалните отношения – вещо лице; преводач; преводач на български жестов език; специалист-технически помощник; поемно лице
19. Свидетел. Мерки за защита на свидетеля
20. Понятие за доказване в наказателния процес. Предмет на доказване. Тежест на доказване. Задължение за доказване
21. Допускане, събиране, проверка и оценка на доказателствените материали
22. Същност на доказателствата в наказателния процес. Видове доказателства
23. Същност на доказателствените средства в наказателния процес. Видове доказателствени средства
24. Гласни доказателствени средства – видове. Обяснения на обвиняемия. Самопризнание. Свидетелски показания
25. Писмени доказателствени средства – видове
26. Веществени доказателствени средства – видове
27. Способи за събиране и проверка на доказателствен материал (способи на доказване)
28. Разпит – процесуален ред и условия за провеждане. Видове разпит
29. Оглед. Претърсване. Изземване
30. Следствен експеримент. Разпознаване
31. Експертиза – същност и видове
32. Специални разузнавателни средства – същност и видове
33. Образуване на досъдебното производство – процесуален ред и условия
34. Досъдебно разследване – етапи. Привличане на обвиняем. Предявяване на разследването
35. Действия на прокурора след завършване на разследването
36. Предаване на съд и подготвителни действия за разглеждане на делото в съдебно заседание в първа инстанция. Разпоредително заседание
37. Съдебно заседание на първа инстанция – общи положения. Действия по даване ход на делото. Съдебно следствие
38. Изменение на обвинението в съдебно заседание. Прекратяване и спиране на наказателното производство в съдебно заседание
39. Съдебни прения. Последна дума на подсъдимия
40. Постановяване на присъда
41. Въззивно производство – обща характеристика. Образуване и ред за разглеждане на делото от въззивната инстанция. Правомощия на въззивната инстанция
42. Касационно производство – обща характеристика. Образуване и ред за разглеждане на делото от касационната инстанция
43. Касационни основания – същност и видове. Правомощия на касационната инстанция

44. Особени правила за разглеждане и решаване на някои категории дела. Бързо производство. Ускоряване на наказателното производство
45. Съкратено съдебно следствие в производството пред първа инстанция
46. Освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание
47. Решаване на делото със споразумение
48. Разглеждане на дела за престъпления, извършени от непълнолетни лица
49. Разглеждане на дела за престъпления, извършени от лица, невладеещи български език. Разглеждане на дела, подсъдни на военните съдилища
50. Особени правила за разглеждане на дела за престъпления от общ характер, извършени от главния прокурор или от негов заместник
51. Привеждане в изпълнение на влезлите в сила съдебни актове
52. Възобновяване на наказателни дела
53. Особени производства
54. Производства във връзка с международното сътрудничество по наказателни дела. Трансфер на осъдени лица. Признаване и изпълнение на присъда на чуждестранен съд
55. Трансфер на наказателно производство. Решение по субсидиарна компетентност. Паралелни наказателни производства
56. Международна правна помощ по наказателни дела – същност и видове
57. Екстрадиция. Европейска заповед за арест. Европейска заповед за защита. Европейска заповед за разследване

Препоръчителна литература:

- Вучков, В. *Наказателен процес на Република България,* С. Сиби, 2026.
- Вучков, В. *Доказателствени средства в наказателното производство. (същност и видове),* С. Сиела, София, 2023.
- Вучков, В. *Наказателен процес в схеми, таблици, определения, литература*, С. Сиби, 2023.
- Вучков, В. *Образуване на досъдебното производство (актуални проблеми)*, С. Сиби, 2015.
- Вучков, В. *Предмет и тежест на доказване в наказателното производство*, С. Сиби, 2008.
- Вучков, В. *Тълкувателна практика по наказателни дела (трето преработено и допълнено издание*), С. Нова звезда, 2017.
- Вучков, В., Стоянов, Е. *Сборник с тълкувателни решения и постановления на Върховния касационен съд и на Върховния съд на Република България по наказателни дела (1957-2019),* С. Нова звезда, 2019.
- Гиргинов, А. *Екстрадицията по българското право*. С. Сиела, 1998.
- Гиргинов, А. *Международна правна помощ по наказателни дела*, С. Софи-Р, 2012.
- Гиргинов, А., Войнова, Р. *Българско - Английски наръчник за международно правно сътрудничество по наказателни дела*, С. Нова звезда, 2017.

- Грозев, П. *Специални разузнавателни средства*, С. Сиела, 2017.
- Давидкова-Димитрова, Д. *Защитникът в наказателния процес на Република България*, С. Сиби, 2017.
- Колев, Т. *Дискреционна власт и вътрешно убеждение на съдията*, УИ „Св. Кл. Охридски“, 2013.
- Колев, Т. *Истина, обоснованост, справедливост*, УИ „Св. Кл. Охридски“, 2011.
- Которова, Ив. *Европейска прокуратура*, С. Сиела, 2014.
- Кръстева, З. *Свидетелите очевидци в наказателното производство (в светлината на съвременните постижения на психологията и криминалистиката)* , С. Сиела, 2019.
- Маринова, Г. *Екстрадицията и Европейската заповед за арест*, С. Сиби, 2009.
- Маринова, Г. *Принципът на вътрешното убеждение в българския наказателен процес,* С. Сиела, 2025.
- Маринова, Г. *Споразумението в българския наказателен процес*, С. Сиби, 2017.
- Милев, Ст. *Бързото производство по НПК*, С. Сиела, 2011.
- Митов, Г. *Възобновяване на наказателни дела,* С. Сиби, 2011.
- Митов, Г. *Въззивно производство по наказателни дела*, С. Сиби, 2016.
- Митов, Г. *Наказателни дела от частен характер*, С. Сиби, 2017.
- Митов, Г. *Същност на касационното производство по наказателни дела*, С. Сиби, 2011.
- Павлов, Ст. *Наказателен процес*. С. УИ „Св. Кл. Охридски“, 1989.
- Павлов, Ст., *Наказателен процес на Република България (обща част)*, под редакцията на Димитър Михайлов и Михаил Лулев, С., 1996.
- Панова, П. *Европейската заповед за арест и съдебната практика*. С., Сиела, 2011.
- Петрова, Д. *Съдебното следствие в наказателния процес*, С. Сиела, 2016.
- Панов, П. *Разпоредителното заседание и предаването на съд по НПК, С.* Сиела, 2026.
- Раймундов, П. *Особени наказателни производства*, С. Фенея, 2010.
- Рашков, Б. *Специални разузнавателни средства*, УИ „Св. Кл. Охридски“, 2010.
- Ройчев, Я. *Частното обвинение в българския наказателен процес*, С. Сиела, 2017.
- Салкова Е. *Прекратяване на наказателното производство*, С. Фенея, 2007.
- Салкова, Е. *Проблеми на доказването в наказателния процес*, С. 2012.
- Смолички, П. *Гражданският иск в наказателния процес*. С. Сиела, 2012.
- Тонева, Г. *Европейската прокуратура и българското наказателно и наказателно-процесуално право*, С. Сиела, 2017.
- Хаджийска, А. *Съдебните актове в наказателния процес*. С. Сиела, 2019.
- Цонков, И. *Ревизионното начало и правомощията на въззивната инстанция в българския наказателен процес,* С. Сиела, 2024.
- Цонков, И. *Теория и практика на съдебното производство по наказателни дела (състезателността в светлината на ЕКПЧ).* С. Сиела, 2014.
- Чанкова, Д. *Възстановителното правосъдие (сравнителноправен анализ),* С. Авангард Прима, 2011.
- Чанкова, Д. *Разследване на лъжесвидетелстване*, С. 1995.
- Чинова, М. *Наказателнопроцесуална принуда и неприкосновеност на личността,* С. Сиби, 1998.

- Чинова, М., Гатев, Г., *Съкратеното съдебно следствие по НПК,* С. Сиела, 2009.
- Чинова, М., Митов, Г., *Кратък лекционен курс по наказателнопроцесуално право,* С. Сиела, 2021.

Актуализиран през м. октомври 2026 г.